

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมา

ประเทศไทยได้จัดทำสำมะโนประชากรขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2452 และต่อมาใน พ.ศ. 2462 2472 2480 และ 2490 ซึ่งทั้ง 5 ครั้ง จัดทำโดยกระทรวงมหาดไทย (เรียกว่าสำมะโนครัว)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ จัดทำสำมะโนประชากรตั้งแต่ พ.ศ. 2503 ตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2495 และได้จัดทำทุกกระยะ 10 ปี (2513 2523 2533 และ 2543) ตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2508 ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะขององค์การสหประชาชาติ (United Nation) ที่ต้องการให้ประเทศต่างๆ เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติเกี่ยวกับประชากรและลักษณะต่างๆ ตลอดจนสภาพการอยู่อาศัยของประชากรในประเทศอย่างน้อยทุกกระยะ 10 ปี ในคริสต์ศักราชที่ลงท้ายด้วย “0” เพื่อให้มีข้อมูลใช้ในการพัฒนาประเทศได้อย่างเหมาะสม และสามารถเปรียบเทียบข้อมูลระหว่างประเทศได้ และตั้งแต่ พ.ศ. 2513 เป็นต้นมา สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำสำมะโนเคหะไปพร้อมๆ กับการทำสำมะโนประชากรด้วยสำหรับสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 ตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 นับเป็นสำมะโนประชากรครั้งที่ 11 ซึ่งครบรอบ 100 ปี สำมะโนประชากรประเทศไทย และเป็นการทำสำมะโนเคหะครั้งที่ 5 ของประเทศ

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลโครงสร้างประชากรตามที่อยู่จริง และที่อยู่อาศัย เช่น เพศ อายุ ศาสนา สัญชาติ การศึกษา สถานภาพการสมรส การทำงาน และประเภทที่อยู่อาศัย เป็นต้น
- 2) เพื่อให้ได้ข้อมูลในระดับพื้นที่ย่อย (หมู่บ้าน เทศบาล)
- 3) เพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรและที่อยู่อาศัยในรอบ 10 ปี

3. ประโยชน์ของข้อมูล

ข้อมูลจำนวนประชากรและโครงสร้างของประชากรตามที่อยู่จริง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

3.1 ภาครัฐ

- 1) ใช้กำหนดนโยบาย และวางแผนด้านประชากร สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ในระดับประเทศและท้องถิ่นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- 2) จัดเตรียมงบประมาณ เพื่อหาสาธารณูปโภคและบริการขั้นพื้นฐานต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการและจำเป็นที่แท้จริงในพื้นที่ (หมู่บ้าน เทศบาล ตำบล อำเภอ จังหวัด)
- 3) ใช้เป็นฐานในการคาดประมาณจำนวนประชากรในอนาคต (Population Projection)

4) ใช้ในการประเมินผลแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) และจัดเตรียมแผนฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)

5) ใช้เป็นกรอบในการเลือกตัวอย่าง (Sampling Frame) สำหรับการสำรวจในรายละเอียด เฉพาะเรื่องด้านต่างๆ ของประชากรและครัวเรือน

3.2 ภาคเอกชน

ใช้ข้อมูลโครงสร้างและความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่ต่างๆ ประกอบการตัดสินใจ ดำเนินธุรกิจ เช่น การตั้งร้านค้า การขยายกิจการ การออกผลิตภัณฑ์/บริการใหม่ๆ สู้ลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย เป็นต้น

3.3 ภาคประชาชน

ได้รับความอยู่ดีมีสุข เนื่องจากได้รับบริการจากภาครัฐอย่างพอเพียงและทั่วถึง

4. คุ่มรวม

ประชากรและสถานที่ที่ประชากรใช้อยู่อาศัยจริง ที่จะถูกเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ หมายถึง

4.1 ประชากรที่อยู่ในคุ่มรวม ได้แก่

- คนไทยทุกคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยในวันสำมะโน
- คนที่มีสถานที่อยู่ปกติในประเทศไทย แต่วันสำมะโนไปต่างประเทศชั่วคราว (ไม่ได้ตั้งใจจะตั้งหลักแหล่ง)
- เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนและทหาร รวมทั้งคณะทูตของประเทศไทย พร้อมทั้งครอบครัว ซึ่งมีสำนักงานอยู่ในต่างประเทศ
- คนต่างชาติ/ต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป นับถึงวันสำมะโน

4.2 ประชากรที่ไม่อยู่ในคุ่มรวม ได้แก่

- เจ้าหน้าที่ฝ่ายพลเรือนและทหาร รวมทั้งคณะทูตต่างประเทศ พร้อมทั้งครอบครัว ซึ่งมีสำนักงานอยู่ในประเทศไทย
- คนต่างชาติ/ต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยเป็นระยะเวลาไม่ถึง 3 เดือน นับถึงวันสำมะโน
- ผู้อพยพหรือผู้หลบหนีเข้าเมือง ซึ่งอยู่ในค่ายอพยพที่รัฐบาลกำหนด

4.3 คุ่มรวมเคหะ ได้แก่

- สถานที่ที่ใช้อยู่อาศัยจริงในประเทศไทยของประชากร ได้แก่ บ้าน อาคาร สิ่งปลูกสร้าง เรือ แพ รถ ห้องภายในสำนักงาน ที่สาธารณะ ใต้สะพาน ฯลฯ

5. วันสำมะโน

การทำสำมะโนประชากรและเคหะในครั้งนี้ กำหนดให้ วันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2553 เป็นวันสำมะโน เพื่อใช้อ้างอิงในการนับจำนวนบ้าน ประชากร และครัวเรือน

6. ข้อมูลที่เก็บรวบรวม

1) ข้อมูลเกี่ยวกับประชากรและครัวเรือน ได้แก่ จำนวนประชากรและครัวเรือน เพศ อายุ ศาสนา สัญชาติ ภาษาที่ใช้พูด ขนาดและประเภทของครัวเรือน เพื่อศึกษาลักษณะโครงสร้างประชากร และครัวเรือน

2) ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา ได้แก่ จำนวนนักเรียนและนักศึกษาที่กำลังเรียนในแต่ละชั้น จำนวนผู้จบการศึกษาในแต่ละระดับ การอ่านออกเขียนได้ เพื่อทราบระดับการศึกษาและการรู้หนังสือของประชากร

3) ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงาน ได้แก่ อาชีพหลัก ลักษณะงาน หรือประเภทกิจการ สถานภาพการทำงาน เพื่อศึกษาถึงการมีงานทำ และลักษณะการทำงานของประชากร

4) ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์ ได้แก่ สถานภาพสมรส จำนวนบุตรเกิดรอด เพื่อศึกษาภาวะเจริญพันธุ์ของประชากร

5) ข้อมูลเกี่ยวกับการย้ายถิ่น ได้แก่ จังหวัด/ประเทศที่เกิด จังหวัด/ประเทศที่อยู่ก่อนย้าย การย้ายถิ่นระหว่างเมืองและชนบท เพื่อศึกษาลักษณะการย้ายถิ่นของประชากร

6) ข้อมูลเกี่ยวกับเคหะ ได้แก่ ประเภทและลักษณะของที่อยู่อาศัย การครอบครองที่ดินและที่อยู่อาศัย การใช้แสงสว่าง การใช้ส้วม ประเภทของเชื้อเพลิงที่ใช้ แหล่งน้ำดื่ม น้ำใช้ และเครื่องใช้ในครัวเรือน ประเภทต่างๆ เพื่อทราบถึงระดับความเป็นอยู่และสุขลักษณะของประชากร

7. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโครงการสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553 ได้ดำเนินการพร้อมกันทั่วประเทศระหว่างวันที่ 1 กันยายน – 31 ตุลาคม 2553 โดยกำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลไว้ 4 วิธี คือ

1) การสัมภาษณ์โดยพนักงานสนาม เป็นวิธีหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำสำมะโนประชากรและเคหะครั้งนี้ หมายถึง การส่งพนักงานสนามออกไปสอบถามข้อมูลแต่ละครัวเรือนตามที่อยู่อาศัยจริง

2) การทอดแบบ เป็นวิธีที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการบันทึกข้อมูลด้วยตนเอง โดยพนักงานสนามมอบแบบสอบถาม พร้อมซองบรรจุแบบให้กับผู้ให้ข้อมูล แล้วนัดหมายมารับ หรือ ส่งคืนทางไปรษณีย์โดยไม่ต้องเสียค่าส่ง

3) การให้ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นวิธีที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการบันทึกข้อมูลด้วยตนเองในระบบอินเทอร์เน็ต (Internet) ทาง website www.nso.go.th หรือ ทาง URL <http://popcensus.nso.go.th>

4) การให้ข้อมูลทางโทรศัพท์ เป็นวิธีที่ผู้ให้ข้อมูลต้องการให้ข้อมูลโดยการให้สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ (Telephone Interview Center : TIC)

8. บทนิยาม

ภาคประชากร

8.1 ประเภทของครัวเรือน

ครัวเรือนส่วนบุคคล หมายถึง ครัวเรือนของบุคคลทั่วไป ซึ่งอาจประกอบด้วยบุคคลคนเดียวหรือหลายคน อาศัยอยู่ในบ้านหรือสถานที่อยู่เดียวกัน หรือในบริเวณเดียวกัน จัดหาหรือใช้สิ่งอุปโภคบริโภคอันจำเป็นแก่การครองชีพร่วมกัน โดยบุคคลเหล่านี้อาจเป็นญาติหรือไม่เป็นญาติกันก็ได้

ครัวเรือนกลุ่มบุคคล หมายถึง ครัวเรือนซึ่งประกอบด้วยบุคคลหลายคนประเภทเดียวกันมาอยู่รวมกันโดยมีกฎหรือระเบียบข้อบังคับระบุไว้ให้มาอยู่รวมกัน แบ่งเป็น 2 ประเภท

1) **ครัวเรือนประเภทคนงาน** หมายถึง คนงานที่อาศัยอยู่รวมกันในบริเวณโรงงานหรือในสถานที่ที่นายจ้างเป็นผู้จัดหาที่พักให้อยู่รวมกัน แยกต่างหากจากครัวเรือนนายจ้าง โดยไม่เสียค่าที่พัก

2) **ครัวเรือนสถาบัน** หมายถึง ครัวเรือนที่อยู่รวมกันอย่างมีกฎระเบียบ เช่น วัด เรือนจำ กรม กองทหาร หอพักนักเรียนประจำ หอพักในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

8.2 อายุ

หมายถึง อายุเต็มปีบริบูรณ์ นับถึงวันคล้ายวันเกิดครั้งสุดท้าย ก่อนวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2553

8.3 การอ่านออกและเขียนได้

หมายถึง ความสามารถอ่านออกและเขียนภาษาใดๆ ก็ได้ ในประโยคง่ายๆ โดยเข้าใจความหมายและสามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งภาษาเบรลล์ของคนตาบอดด้วย ถ้าอ่านออกเพียงอย่างเดียวแต่เขียนไม่ได้ ถือว่าเป็นผู้ที่อ่านและเขียนไม่ได้

8.4 สถานภาพสมรส

หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการเป็นสามีภรรยา ดังนี้

โสด ได้แก่ ผู้ที่ไม่เคยสมรส หรือไม่เคยอยู่ร่วมกับใครฉันท์สามีภรรยา

สมรส ได้แก่ ผู้ที่อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยา ไม่ว่าจะได้ทำการสมรสกันถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ตาม แม้ว่าจะห่างไปสัมพันธ์สามีและภรรยาจะไม่อยู่ด้วยกัน แต่ยังคงมีความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรรยา

หม้าย ได้แก่ ผู้ที่คู่สมรสได้ตายไปแล้ว และขณะนี้ยังไม่ได้สมรสใหม่

หย่า ได้แก่ สามีภรรยาที่หย่ากันโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว

แยกกันอยู่ ได้แก่ ผู้ที่ไม่ได้อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาแล้ว แต่ยังไม่ได้หย่ากันโดยถูกต้องตามกฎหมาย

เคยสมรสแต่ไม่ทราบสถานภาพ ได้แก่ ผู้ที่เคยสมรสแต่ไม่ทราบว่าสถานภาพใดแน่

8.5 งาน

หมายถึง งานที่ทำเพื่อก่อให้เกิดรายได้หรือเกิดผลผลิต ได้แก่ การทำงานเป็นลูกจ้างเอกชน ลูกจ้างรัฐบาล หรือรัฐวิสาหกิจ หรือองค์กรระหว่างประเทศ การประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม วิชาชีพ และการประกอบการเกษตร

8.6 อาชีพ

หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่ผู้นั้นทำอยู่ ซึ่งก่อให้เกิดรายได้หรือเกิดผลผลิต เช่น ครูสอนดนตรี วิศวกรไฟฟ้า สมุห์บัญชี ตำรวจ แพทย์ทั่วไป ทันตแพทย์ พยาบาล นักหนังสือพิมพ์ นักมวย ทานข้าว ทำสวนทุเรียน ทำไร่ข้าวโพด รับจ้างกรีดยาง ขับรถแท็กซี่ ขับรถกระบะส่งของ ภารโรง เป็นต้น

8.7 อาชีพหลัก

หมายถึง งานที่ใช้เวลาทำมากที่สุดในรอบ 12 เดือนที่แล้ว ถ้ามีการทำงานเพียง 1 อาชีพ ให้ถืออาชีพนั้นเป็นอาชีพหลัก

- ถ้ามีการทำงานมากกว่า 1 อาชีพ ให้ถือการทำงานที่ใช้เวลาทำมากที่สุดเป็นอาชีพหลัก
- ถ้าใช้เวลาทำเท่าๆ กัน ให้ถือการทำงานที่ทำรายได้สูงกว่าเป็นอาชีพหลัก

8.8 ประเภทกิจการหรือลักษณะกิจกรรมของสถานที่ทำงาน

หมายถึง ประเภทของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ได้ดำเนินการโดยสถานประกอบการที่บุคคลนั้นกำลังทำงานอยู่ หรือประเภทของธุรกิจซึ่งบุคคลนั้นได้ดำเนินการอยู่ เช่น ร้านตัดเย็บเสื้อผ้า ธนาคาร พาณิชยกรรม โรงพยาบาลสัตว์ โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา เป็นต้น

8.9 สถานภาพการทำงาน

หมายถึง สถานะของบุคคลในการทำงานเชิงเศรษฐกิจทุกประเภท ได้แก่

นายจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเอง (อาจมี “หุ้นส่วน” หรือไม่ได้) เพื่อหวังผลกำไร หรือส่วนแบ่ง และได้จ้างบุคคลตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปมาทำงานให้ธุรกิจในฐานะ “ลูกจ้าง” โดยเป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง ไม่รวม ผู้ที่จ้างคนมาทำงานบ้าน ซึ่งไม่เกี่ยวกับธุรกิจ

ผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัวโดยไม่มีลูกจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจของตนเอง (อาจมี “หุ้นส่วน” หรือไม่ได้) เพื่อหวังผลกำไรหรือส่วนแบ่ง และไม่มี การจ้าง “ลูกจ้าง” (ที่เป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง) แต่อาจมีสมาชิกในครัวเรือนหรือผู้ฝึกงานมาช่วยทำงานโดยไม่ได้รับค่าจ้างหรือค่าตอบแทน ในลักษณะการจ้างทำงาน

ผู้ช่วยธุรกิจ ในครัวเรือนโดยไม่ได้รับค่าจ้าง หมายถึง ผู้ที่ช่วยทำธุรกิจหรือการเกษตรของสมาชิกในครัวเรือนเป็นประจำโดยไม่ได้รับค่าจ้าง และไม่ได้อยู่ในฐานะ “หุ้นส่วน” หรืออาจจะได้รับค่าตอบแทนบ้าง แต่ไม่ใช่ลักษณะของการจ้างทำงาน

ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ที่ทำงานโดยได้รับค่าจ้างที่เป็นการจ้างงานบนพื้นฐานของความต่อเนื่อง ไม่มีอำนาจในการตัดสินใจในการดำเนินงาน ค่าจ้างที่ได้รับอาจเป็นรายเดือน รายวัน รายชั่วโมง รายชิ้น หรือเหมาจ่าย ซึ่งอาจจะเป็นตัวเงินหรือสิ่งของก็ได้ ลูกจ้างแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ ลูกจ้างรัฐบาล ลูกจ้างรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างเอกชน

การรวมกลุ่ม หมายถึง กลุ่มคนที่มาร่วมกันทำงานในเชิงเศรษฐกิจ (ผลิตสินค้าและบริการ) โดยสมาชิกแต่ละคนมีส่วนร่วมเท่าเทียมกันในการตัดสินใจดำเนินการทุกขั้นตอน ตลอดจนการแบ่งรายได้ให้แก่สมาชิกตามที่ตกลงกัน

8.10 บุตรที่ให้กำเนิดเองและมีชีวิตอยู่ขณะคลอด (บุตรเกิดรอด)

หมายถึง บุตรที่ตอนคลอดออกมามีชีวิต แม้จะมีชีวิตอยู่เพียงขณะหนึ่งก็ตาม

ไม่รวม บุตรเลี้ยงหรือบุตรบุญธรรมของหญิงผู้นั้น

บุตรที่มีชีวิตอยู่ ได้แก่ บุตรที่ตอนคลอดออกมามีชีวิต และยังคงมีชีวิตอยู่จนถึงวันสำมะโน

บุตรที่เสียชีวิตแล้ว ได้แก่ บุตรที่ตอนคลอดออกมามีชีวิต แต่ในวันสำมะโนได้เสียชีวิตไปแล้ว

8.11 การย้ายถิ่น

หมายถึง ผู้ย้ายสถานที่อยู่อาศัยจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่ง หรือเขตเทศบาลหนึ่ง หรือจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยครั้งสุดท้ายมายังอีกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่ง หรือเขตเทศบาลหนึ่ง ซึ่งเป็นที่อยู่ปัจจุบัน

การเปลี่ยนเขตเทศบาล หรือ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อันเนื่องมาจากการขยายเขตเทศบาลหรือเปลี่ยนเขตการปกครอง โดยที่บุคคลหรือครัวเรือนนั้นยังอยู่ประจำที่เดิม และการย้ายสถานที่อยู่อาศัยในกรุงเทพมหานครและย้ายภายในเมืองพัทยาไม่นับว่าเป็นการย้ายถิ่น

8.12 ลักษณะความพิการ

หมายถึง ลักษณะความพิการโดยประจักษ์ สามารถจำแนกได้ 5 ประเภท ดังนี้

- 1) ความพิการทางการมองเห็น ได้แก่
  - (1) มีแต่สายตา ไม่มีลูกตาทั้งสองข้าง
  - (2) มีลักษณะของความผิดปกติชัดเจน
เช่น ลูกตาสีขาวขุ่น ไม่มีลูกตาดำ ลูกตาฝ่อ เป็นต้น
- 2) ความพิการทางการได้ยิน หรือสื่อความหมาย ได้แก่
  - (1) มีความผิดปกติในการได้ยินเสียง และพูดไม่ได้ เช่น เป็นใบ้
  - (2) มีความผิดปกติในการสื่อความหมาย และการใช้ภาษาพูด การเข้าใจภาษาพูด
เช่น พูดไม่รู้เรื่อง พูดโต้ตอบไม่ตรงความหมาย

- 3) ความพิการทางการเคลื่อนไหว หรือทางร่างกาย ได้แก่
  - (1) กลุ่มความพิการทางกาย กรณีแขนขาด ขาขาด
    - แขนขาดตั้งแต่ข้อมือขึ้นมา หนึ่งข้าง หรือทั้งสองข้าง
    - ขาขาดตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นมา หนึ่งข้าง หรือทั้งสองข้าง
  - (2) กลุ่มอัมพาต กล้ามเนื้อแขน ขา อ่อนแรง ขาลีบผิดรูปมีลักษณะการสูญเสียความสามารถในการเคลื่อนไหว อ่อนแรง ไม่สามารถประกอบกิจวัตรหลักในชีวิตประจำวัน อาจพิจารณาได้จากคนที่นอนตลอดเวลาหรือนั่งอยู่ในรถเข็นตลอดเวลา
- 4) ความพิการทางจิตใจ หรือพฤติกรรม หรือออทิสติก ได้แก่
  - (1) กลุ่มที่มีอาการทางจิต
    - กลุ่มอาการทางจิตรุนแรง โวยวาย ทำร้ายผู้อื่น ไม่สามารถควบคุมความประพฤติ ไม่สามารถประกอบกิจวัตรหลักในชีวิตประจำวัน หรือช่วยเหลือตนเองไม่ได้
    - กลุ่มอาการทางจิตที่มีลักษณะอยู่เฉยๆ ไม่พูดจา ไม่ยุ่งเกี่ยวกับใคร ไม่สามารถประกอบกิจวัตรหลักในชีวิตประจำวันได้ หรือช่วยเหลือตนเองไม่ได้
  - (2) กลุ่มอาการทางพฤติกรรม
    - เช่น ออทิสติก มีลักษณะอาการไม่อยู่นิ่ง มีพฤติกรรมแตกต่างจากบุคคลทั่วไปอย่างเห็นได้ชัดเจน
- 5) ความพิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ ได้แก่
  - กลุ่มอาการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ ในกรณีที่สภาพความพิการเห็นได้ว่า มีลักษณะปัญญาอ่อนระดับรุนแรง เช่น ไม่มีปฏิสัมพันธ์ ช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวันได้น้อย มีพัฒนาการช้ามาก ยังต้องการพิทักษ์ช่วยเหลือ

ภาคเคหะ

ที่อยู่อาศัยของครัวเรือน

หมายถึง สถานที่ที่ครัวเรือนใช้เป็นที่อยู่อาศัย อาจเป็นส่วนหนึ่งของบ้าน หรือบ้านหลายหลังที่อยู่ในบริเวณเดียวกัน รวมทั้งพื้นที่สาธารณะที่มีครัวเรือนใช้เป็นที่อยู่อาศัยเป็นประจำ

8.13 ประเภทของที่อยู่อาศัย

หมายถึง ลักษณะของสถานที่ที่ครัวเรือนใช้เป็นที่อยู่อาศัยของบุคคลในครัวเรือนเดียวกัน ได้แก่

- 1) บ้านเดี่ยว
- 2) ทาวน์เฮ้าส์/บ้านแฝด/ทาวน์โฮม
- 3) ห้องชุด
- 4) ตึกแถว/ห้องแถว/เรือนแถว
- 5) ห้องภายในบ้าน
- 6) ที่อยู่อาศัยในสำนักงานหรืออาคาร
- 7) เรือ แพ รถ
- 8) ที่อยู่อาศัยส่วนบุคคลประเภทอื่น

8.14 ลักษณะของที่อยู่อาศัย

หมายถึง ที่อยู่อาศัยซึ่งจำแนกได้ตามวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างที่อยู่อาศัยเป็นส่วนใหญ่ โดยแยกเป็น 5 ลักษณะ

- 1) ตึก
- 2) ไม้
- 3) ครึ่งตึกครึ่งไม้
- 4) ใช้วัสดุไม่ถาวรในท้องถิ่น
- 5) ใช้วัสดุซึ่งใช้ประโยชน์อย่างอื่นมาแล้ว

8.15 การครอบครองที่อยู่อาศัยของคนในครัวเรือน (ไม่รวมที่ดิน)

หมายถึง กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของครัวเรือน โดยการเป็นเจ้าของ เช่าซื้อ เช่า หรืออยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เพราะเป็นส่วนหนึ่งของค่าจ้างแรงงานหรือเจ้าของให้อยู่เปล่า

8.16 การถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน

หมายถึง คนในครัวเรือนมีกรรมสิทธิ์ในการครอบครองที่ดิน ที่เป็นที่ตั้งของที่อยู่อาศัย โดยการเป็นเจ้าของที่ดิน เช่าซื้อที่ดิน เช่าที่ดิน ไม่เสียค่าเช่าที่ดิน หรืออื่นๆ

8.17 การเป็นเจ้าของเครื่องใช้ในครัวเรือน

หมายถึง สมาชิกคนใดคนหนึ่งเป็นเจ้าของเครื่องใช้ต่างๆ และเครื่องใช้ดังกล่าวต้องสามารถใช้งานได้ (ไม่รวมเครื่องใช้ที่มีไว้ขายหรือมีคนเอามาซ่อม) ส่วนเครื่องใช้ต่างๆ ที่มีไว้ใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น รถยนต์รับจ้าง ตู้เย็นในร้านขายเครื่องดื่ม ให้ถือว่าเป็นเจ้าของ

9. ข้อสังเกตสำหรับผู้ให้ข้อมูล

ข้อมูลสถิติที่น่าเสนอในรายงานฉบับนี้ ได้จากการประมวลผลข้อมูลของจังหวัด โดยในตารางสถิติบางตารางผลรวมของแต่ละจำนวนอาจไม่เท่ากับยอดรวม และข้อมูลในแต่ละตารางอาจมีความแตกต่างกัน เนื่องจากข้อมูลแต่ละจำนวนได้มีการปิดเศษโดยอิสระจากกัน สำหรับข้อมูลของครัวเรือน (ภาคเคหะ) เป็นการนำเสนอเฉพาะข้อมูลของครัวเรือนส่วนบุคคลเท่านั้น

Chapter 1

Introduction

1. Background

Thailand's first population census was conducted in 1909 by the Ministry of Interior, followed by the population census in 1919, 1929, 1937, and 1947. The population census was formerly called 'Household Census'.

Under the Statistics Act 1952, 1965, and 2007, the National Statistical Office was defined to organize the population census every ten years since 1960, followed by the census in 1980, 1990, 2000, and 2010. This is in line with the United Nations' recommendation to undertake national censuses in the year ending with '0' (Zero) for the purpose of having data for country planning and of international comparison. The 2010 Census was carried out as the eleventh round of population census, which was marked "the 100th Anniversary of the Population Census", and the fifth round of housing census in Thailand.

2. Objective

1) To compile basic information on the population and housing characteristics such as gender, age, religion, nationality, education, marital status, work status, type of dwelling and so on.

2) To obtain basic statistics at sub-region level (Village, area).

3) To measure changes in the composition of population and housing during the past 10 years.

3. Benefits of census information

The Census was designed to count persons where they live in usual residence on census day. The uses of census information were as follows.

3.1 Government

1) To determine adequate policies or plans related to population, economic, social and environmental issues both at the country level and locality level.

2) To prepare the budget in order to provide public utilities and services to the needs of people in each area (Villages, sub-districts, districts, provinces, etc.).

3) To use as the baseline data for the estimation of the population projection.

4) To evaluate the Tenth National Economic and Social Development Plan (2007 – 2011) and to prepare for the Eleventh Plan (2012-2016).

5) To provide an up-to-date sampling frame for surveys of some specific issues related to population and households.

3.2 Private sector

Business and Establishment use information on population density of each area to determine their business plans, such as building new shops, expanding business, and launching new products to the target customer.

3.3 Public use

Information of accessing to public services indicates the well-being of people.

4. Coverage

The coverage of population and the residence where population actually live in are as follows. :

4.1 Population in coverage :

- All Thai citizens residing in Thailand on the Census day (September 1, 2010);
- Thai/Non-Thai who usually live in Thailand but temporarily be outside the country on the Census Day;
- All military servants, defenses, civil servants, and Thai diplomats, including their families, of which their stations were outside of Thailand.
- Non-Thais who residing in Thailand at least three months prior to the Census Day.

4.2 Population not coverage :

- Non-Thai military servants, defenses, civil servants, and diplomats, including their families, of which their stations were inside Thailand.
- Non-Thais who live in Thailand less than three months prior to the Census Day.
- Refugees or illegal migrants who live in the refugee camps.

4.3 Housing coverage :

- All houses or dwellings where people live in such as private houses, buildings, public housing, rooms in office, domiciles under bridges, etc.

5. Census day

September 1, 2010 was the Census Day, the day of reference for counting number of population and households.

6. Core items of question

The 2010 Census covered the following topics:

1) **Demographic data** : providing basic information on the structure of population and households such as age, sex, religion, nationality, speaking languages, type and characteristics of household.

2) **Education** : providing information on education level and literacy of the population such as number of students currently enrolled in each level, number of graduates.

3) **Employment** : providing information on type of work and work status such as major occupation and industry.

4) **Fertility** : such as marital status, number of children ever born, number of living children and dead children.

5) **Migration** : providing information on migration characteristics of the population such as place of birth, duration of living in current place and reasons for migration.

6) **Housing** : providing information on level of living and wellbeing of population such as type and characteristics of dwelling, tenure of dwelling, use of light and toilet facility, type of fuel, drinking water and water supplies, ownership of basic living appliances and use of different types of technology.

7. Data collection

The fieldwork period of the 2010 Census was organized during September 1 to October 31, 2010. There were four methods for responding to the Census questionnaire as follows :

1) **Face to face interview** : the major method of data collection,

2) **Self-enumeration** : an enumerator dropped of a census questionnaire, then made appointment to pick it up or the respondents mailed it back after completion,

3) **Internet** : respondents accessed the website www.nso.go.th or the URL <http://popcensus.nso.go.th>.

4) **Telephone Interview Center (TIC)** : respondents provided their information via telephone interview.

8. Definitions

Population Profile

8.1 Type of household

Private household refers to a constitution of persons who make common provision of consumption and stayed under the same roof or in the same place.

Collective household refers to a group of people who live together in some kind of dwelling or residence, or in some other arrangement which was organized for a specific purpose. There are two types of collective household as follows:

1) **Group of employees household** refers to a group of workers who live and work together in some kind of dwelling or residence, where was organized by their employer separately, without paying rent.

2) **Institutional household** refers to a group of people who share a common objective or characteristics for living together in the same institution such as temple, barracks, student dormitories.

8.2 Age

Age refers to the age of each person in complete years as of the latest birthday prior to September 1, 2010.

8.3 Literate

Literate refers to the ability to read and write a simple statement for their daily life in any language. If they could only read but not be able to write, they would be considered to be illiteracy (Included the Braille language, a language for blind people).

8.4 Marital status

The marital status classification referred to the status of persons or couples that they considered the most appropriate.

Never married	all persons who never have been married
Currently married	persons whose current marriage has not ended through widowhood, divorce, or separation, including couples who live together or persons in common-law marriages, with or without a legal document
Widowed	widows and widowers who have not remarried
Divorced	persons who are legally divorced and who have not remarried

Separated	persons absent from their spouse because of marital discord, includes persons who have been deserted or who have parted because they no longer want to live together but who have not obtained a divorce
Marital status unknown	persons who ever married but absent from their spouse but don't know their recent status with their spouse

8.5 Class of work

Class of work refers to any kind of economic activity that the person work such as private employees, government or state-enterprise or international organization employees, self-employed in business, industry, professional work, and farm business.

8.6 Occupation

Occupation refers to an activity that serves as one's regular source of earning such as musical teaching, electronic engineering, accounting, dental, nursing, journal, rice production farming, durian production farming, taxi service, etc.

8.7 Main occupation

Main occupation refers to the activity that the person has spent most time for working during the past 12 months.

8.8 Type of business (Industry)

Type of business refers to type of economic activity of the enterprise that the person engaged for work or operated their work, such as a tailor shop, a bank, a veterinary hospital, a high school, etc.

8.9 Work status

Work status refers to the status of person who works in all kinds of economically activity such as

An employer is defined as a person who operates his/her own enterprise (Or jointly with others in form of a partnership), either for profit or dividends, and hires one or more employees, which is on the basis of continuous employment. (Excluding a hired worker for housing care but does not relate to their business)

An own-account worker without employee is a person who operates an enterprise on his own account (or jointly with others in form of a partnership), either for profit or dividends, without engaging any employees (On the basis of continuous employment), but may have family members or apprentices who work without pay.

An unpaid family worker is a person who normally works without pay on a farm or in a business enterprise owned or operated by any household member but does not involve as partnership, sometimes compensation has been made but not as for hiring purpose.

An employee is a person who works for pay, which is on the basis of continuous employment, without any authority to make decision on operating the enterprise. Wages can be made in form of per month, per day, per hour, per unit of goods or services, or per contract, of which can be paid either by cash or goods. There are three categories of employee: government employee, state-enterprise employee, and private employee.

A producer's cooperative is a group of person who hold a "self-employment" job in a cooperative producing goods and services, in which each member takes part on an equal footing with other members in determining the organization of every production processes, as well as the distribution of the proceeds of the establishment amongst their members.

8.10 Live births

Live births refers to the birth of a living child excluding stepson or daughter.

Living children refers to live births which are still living until the census date.

Dead children refers to live births but died before the census date.

8.11 Migration

A migrant is the person who travels from the latest administrative area or from other country to another administrative area of their recent residence.

The only except is the expanding boundary of the administrative area of which the person still lives in the same dwelling. The movements within Bangkok Metropolitan and within Pattaya City are not counted as migrants.

8.12 Type of disability

Disability can be categorized into five types of the most obvious of the disabilities as following :

- 1) Visual impairment which refers to
  - (1) Blindness or unable to see
  - (2) Inability to see images clearly and distinctly or loss of visual field
- 2) Hearing or communication impairment which refers to
  - (1) Loss of hearing ability and total deafness
  - (2) Having problems with articulation or voice strength to complete voicelessness or having difficulty in projection, articulation and fluency

- 3) Mobility or physical impairment
  - (1) Disability in mobility because of having broken arms or legs
    - Having broken arms either left /right arm or two arms
    - Having broken arms either left /right leg or two legs
  - (2) Inability of a person to use one or more of his/her extremities, or a lack of strength to walk, grasp, or lift objects, having difficulty with one or more instrumental activities of daily living, including people who are a long-term user of a wheelchair, crutches, or a walker
- 4) Psychological disorder or behavioral impairment or autism
  - (1) Psychological disorder
    - An affective disorders of mood or feeling states or disturbances of mood and behavior
    - A mental disorder with inadequate patterns of behavior or disturbances of thinking
  - (2) Behavioral impairment
    - Such as Autism which have difficulties in social interactions
- 5) Learning disability or intellectual impairment
  - Loss of cognitive ability or having difficulty learning in a typical manner or having trouble performing specific types of skills or completing tasks

Housing Profile

Household living quarter

The place of residence of household may be part of the house or many houses in the same area, include the public area has a household living on a regular basis.

8.13 Type of living quarter

A living quarter is defined as the housing unit occupied by the household, classified as follow:

- 1) Detached house
- 2) Town house/Twin house/Townhome
- 3) Condominium/Apartment/Flat
- 4) Brick row house/Row house
- 5) Room in the house
- 6) Room in the office
- 7) Vehicle/Mobile car/Boat
- 8) Others

8.14 Type of construction material

Housing, which can be classified according to materials used in construction

- 1) Cement or brick
- 2) Wood
- 3) Wood and cement or brick
- 4) Non permanent materials
- 5) Reused materials

8.15 Tenure of housing units (Excluding land)

A member of the household occupies the housing unit as owner, hire-purchaser or renter. Living quarters may be occupied rent-free, because it is part of payment in kind or is occupied by a relative of the owner.

8.16 Tenure of land

Members of the household may occupy land as owner, hire purchaser, renter or person who occupies the land with no payment.

8.17 Household appliances

Appliances in the household are owned by any member of household (Excluding appliances for sale or have it repaired).

9. Remarks for users

Statistical data presented in this report came from data processing of the province. Total number of each number in some statistical tables may not equal to grand total, and data in each table may be different as each number of data was independently rounded. As for households data (Housing sector), it is a presentation of data for personal households only.